

Finansdepartementets modellarbeid

- Arbeidsgruppe for vurdering av modellapparatet
- Torvik-rapporten
- Oppfølging av anbefalingene
- Veiene videre

Arbeidsgruppe for vurdering av modellapparat (2015)

- Arbeidsgruppes oppgave:
 - Vurdere behovet for makromodeller for kort- og mellomlangsigtede analyser av norsk økonomi
 - Vurdere dagens modellapparat i lys av de identifiserte behovene
 - Rapport desember 2015

- Etableringen av arbeidsgruppen ble godt mottatt i modell- og metode utvalget (MMU):
 - «...det er behov for jevnlig renselsesprosesser, hvor man går gjennom modellbruken»

 - «Økonomiske modeller må vedlikeholdes og videreutvikles, og kanskje til og med saneres, med jevne mellomrom»

Finansdepartementets «suite of models»

- MODAG/KVARTS: fremskrivinger og politikkanalyse
- Empiriske tidsseriemodeller: kortsiktige fremskrivinger
- DEMEC: effekt av demografisk utvikling på økonomien og offentlige finanser
- MSG/SNoW: klimaspørsmål
- Lotte: fremskrivinger av skatter
- MOSART: fremskrivinger av arbeidstilbud, utdanning, og trygd

Rapporten pekte på noen utfordringer med nåsituasjonen

1. *«MODAG er svært omfattende og detaljert, noe som er en utfordring for brukeren av modellen»...
...og «brukerstrukturen er relativt sentralisert»...
...«modellen brukes derfor i dag i for liten grad...i arbeidet med fremskrivninger»*
2. *«En mer ekspansiv finanspolitikk...i modellen ofte innebærer nokså få avveininger»*
3. *«Dagens modellapparat for vurderinger av nåsituasjonen og kortsiktig utvikling er relativt enkelt å bruke, men informasjonsbidraget er begrenset»*

Arbeidsgruppens anbefaling

1. Opparbeide kunnskap om strukturelle modeller
 - ✓ Hvilke modeller er i operativ bruk i andre institusjoner/land?
 - ✓ Vurdere om allerede utviklede modeller eventuelt kan tilpasses norske forhold
2. Tilpasse MODAG/KVARTS til Finansdepartementets behov og legge til rette for en mer aktiv bruk av modellen i departementet
3. Utvikle modeller for vurdering av nåsituasjonen og prognoser på helt kort sikt

Arbeidsgruppens anbefalinger fikk støtte i MMU-møtet i desember 2015

«...nyttig at departementet utarbeider en modellstrategi og diskuterer den med eksterne fagmiljøer»

«...hensynet til leveransesikkerhet bør veie tungt, og departementet bør derfor gå gradvis frem»

«...fornuftig å ha en verktøykasse med ulike modeller som kan belyse forskjellige aspekter ved de problemstillingene departementet arbeider med»

«...formålet med modellene må tillegges betydelig vekt i utviklingsarbeidet»

«...den foreslåtte strategien er interessant, men samtidig meget ambisiøs og ressurskrevende»

Torvik-rapporten

- Gikk nærmere inn på modellenes evne til å belyse virkinger av finanspolitikken
- Hovedkonklusjoner
 - ✓ Måten MODAG/KVARTS brukes på kan forbedres ved å legge vekt på effekter over flere år
 - ✓ Modellanalysene fanger ikke opp tilbudssideeffekter av finanspolitikken. Bør over tid bedres

Finansdepartementets modellarbeid

- Arbeidsgruppe for vurdering av modellapparatet
- Torvik rapporten
- **Oppfølging av anbefalingene**
- Veiene videre

Tilpasse dagens modellapparat til Finansdepartementets behov

- De som lager prognoser, er blitt mer involvert i modellkjøringene
- Overgang fra MODAG til KVARTS sparer ressurser ettersom SSB og Finansdepartementet nå bruker samme modell
- Som en del av overgangen til KVARTS er antall fastlandsnæringer redusert fra 15 til 10
- Kortsiktige tidsseriemodeller (dynamiske faktormodeller) brukes aktivt i arbeidet med nåsituasjonen og prognoser på kort sikt
- Kurs i DSGE-modeller

Modeller i andre institusjoner (1)

Institusjoner som har presentert sitt modellarbeid for MMU:

- Norges Bank (NEMO, agentbaserte modeller)
- Norwegian Aggregate Model (NAM - Nymoen)
- Konjunkturinstituttet/Svenske finansdepartementet (ny makromodell)
- Danske finansdepartementet (ADAM og nå ny makromodell)
- Modellbruk i Centraal Planbureau (Saffier plus ny makromodell)
- Office of Budget Responsibility (OBR modell)
- ECB (NAWM modell)

Finansdepartementet har publisert en rapport om bruk av modeller i andre finansdepartementer

Modeller i andre institusjoner (2)

- Dialog med forskningsmiljøer som har erfaring med modeller for finanspolitikk:
 - IMF, ECB, Deutsche Bundesbank
- Studietur til Danmark
 - Besøk i det danske finansdepartementet, DREAM, Det Økonomiske Råd og Danmarks Statistik
- Studietur til Finland og Sverige:
 - Besøk i det svenske finansdepartementet og Konjunkturinstituttet
 - Besøk i Finlands sentralbank og finansdepartement
 - Det er utviklet DSGE-modeller for finanspolitikk i Finland, og en slik modell er under utvikling i Sverige
 - Modellene har i hovedsak som ambisjon å støtte i scenario og risikoanalyse, samt til «storytelling»
- Skal delta på kurs i regi av IMF om DSGE-modellen GIMF og den semistrukturelle modellen FSGM

Finansdepartementets modellarbeid

- Arbeidsgruppe for vurdering av modellapparatet
- Torvik rapporten
- Oppfølging av anbefalingene
- **Veiene videre**

Intern omorganisering for å frigjøre ressurser til modellarbeid

- Ny seksjon som blant annet får ansvar for utvikling av en ny makroøkonomisk modell
- Det opprettes en dedikert modellgruppe som et eget prosjekt
- Utlysning av prosjektleder og 2 prosjektmedarbeidere i løpet av kort tid
- Samarbeid med SSB, ønske om deltakelse fra SSB i prosjektteamet

Veien videre

- KVARTS implementeres som arbeidshest for prognosene
- Brukergrensesnittene forbedres
- Ny modell skal utfylle eksisterende modeller
 - Analysere virkningen av finanspolitikken på mellomlang sikt
 - Scenario- og risikoanalyse
 - Virkning av strukturtiltak
- Ny modell skal særlig fokusere på virkninger av ulike politikvalg og hvordan finanspolitikken lukker modellen
- Det skal legges stor vekt på konkrete leveranser. Taler for å starte enkelt og trekke på erfaringer fra andre finansdepartement
- Avdelingen vil i løpet av sommeren utarbeide en overordnet strategi (forprosjekt) og prosjektet må deretter tidlig ta stilling til modellstruktur/spesifikasjon

Gjennomgang av modellkontraktene

- Styrke den institusjonelle forankringen f.eks. gjennom årlige møter
 - Se kontraktene i sammenheng
 - Status for pågående arbeid
 - Prioriteringer for videre arbeid
- Mer enhetlig utforming av kontraktene
 - Årlige avtaler innenfor rammeavtaler
 - Se på kontraktsperiode, finansiering mv.